

Helsingborgs kommun
kontaktcenter@helsingborg.se

2018-10-22
1 (20)
Dnr 405-2018:6361

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Brunnsparksskolan i Helsingborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Brunnsparksskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men lämnar framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Brunnsparksskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar arbetet med analys av kunskapsresultat.
- Att rektorn påbörjar ett strategiskt jämställdhetsarbete. I detta ingår att systematiskt följa upp och analysera resultat av jämställdhetsarbetet och med det som utgångspunkt besluta om lämpliga utvecklingsåtgärder.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att utveckla undervisningen så att alla lektioner blir strukturerade

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn prioriterar att skapa ett samlat arbete för god studiero. I detta ingår att involvera både personal och elever i en analys av studieron på skolan.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar skillnader mellan omdömen och resultat på nationella prov för det fortsatta arbetet för ökad likvärdighet. I detta ingår också att ge lärare goda möjligheter att sambedöma elevprestationer i samtliga ämnen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 25 mars 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, [Box 156, 221 00 Lund](#). Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 405– 2018:6361) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens kvalitetsbedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd för Skolinspektionens kvalitetsbedömningar:

1 kap. 5 §, 2 kap. 9 och 10, 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling

Lgr 11, 2.8 rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

De övergripande skälen för bedömningen är att rektorn skapar goda förutsättningar för lärare att samverka och att rektorn ser till att obehöriga lärare får stöd. Det finns visserligen exempel på att rektorn gör sammanställningar av skolans resultat men endast några få begränsade analyser av dessa resultat. Rektorn behöver dock utveckla arbetet med analyser av kunskapsresultat. Rektorn behöver också starta ett strategiskt jämställdhetsarbete.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och i samband med besöket.

Rektors ledning av det pedagogiska arbetet

Skolinspektionens granskning visar att rektorn skapar goda förutsättningar för lärare att samverka i olika mötesfora, som har tydliga och uttalade syften. Några möten syftar till att hantera dagliga praktiska frågor, andra möten har ett tydligt, processinriktat skolutvecklingsfokus. Försteläraryupdraget handlar till exempel om att samordna det kollegiala lärandet. Ett exempel på kollegialt lärande har handlat om personalens informations- och kommunikationsteknik (IKT), vilket inneburit att lärare delat med sig av goda exempel. Detta arbete har följts upp av rektor och biträdande rektor. I intervju säger rektorn att det ännu inte går att se några effekter av detta arbete i undervisningen, eftersom arbetet inte pågått tillräckligt länge.

På Brunnsparksskolan finns ett fåtal lärare som saknar legitimation. Av intervjuer med lärare och rektor framgår att det finns etablerade rutiner för att ge stöd till obehöriga lärare och rektor följer upp deras arbete mot att bli behöriga till exempel under

medarbetarsamtal. Rutiner finns också för obehöriga och nyanställda lärare, vilka bland annat innebär att de får en mentor som stöd i organisatoriska, pedagogiska och didaktiska diskussioner.

Uppföljning och analys

Skolinspektionens granskning visar vidare att rektor planerar och har påbörjat några åtgärder för att skapa en grund för lärarna att utveckla undervisningen. Rektor uppger i intervju att skolledningen fram till innevarande läsår inte bedrivit ett systematiskt kvalitetsarbete på grund av prioritering av andra frågor på skolan, men att skolledningen började arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet i maj 2018. Av skolans kvalitetsrapport för läsåret 2017/2018 framgår att "Målet för Brunnsparksskolan är att planera och strukturera upp det systematiska kvalitetsarbetet under året och involvera personalen i arbetet så det blir ett levande arbete som genomsyrar verksamheten...". Rektor uppger att detta arbete är i uppstarten. De prioriterade målen är förankrade hos personalen och skolan kommer under pågående hösttermin att utvärdera de prioriterade målen mer strukturerat och kontinuerligt. Rektorn har också beslutat att arbetslagsledarna och försteläraren ska ha en samordnande funktion kring detta arbete och regelbundet följa upp att detta sker. Av intervju med rektorn framgår också att arbetslagsledarna och försteläraren kommer att stöttas av skolledning och elevhälsoteamet i detta arbete. Rektor uppger att arbetet med skolans mål kommer att dokumenteras och analyseras tillsammans med eleverna, som en del i detta arbete.

Kvalitetsrapporten innehåller vidare resultatsammanställningar avseende trygghet och trivsel från kommungemensamma enkäter och från Skolinspektionens enkät (se vidare under bedömningsområde Trygghet och studiero). Därutöver redovisas en översikt över kunskapsresultaten för samtliga ämnen i ett utdrag från skolans digitala system. Denna redovisning visar, i likhet med officiell statistik från Skolverket, att måluppfyllelsen överlag är hög. Till exempel klarade 100 procent av eleverna i årskurs 3 kravnivån i samtliga delprov på nationella prov i matematik och svenska läsåret 2016/2017. Motsvarande värden för 2017/2018 är enligt skolans kvalitetsrapport att 86,8 procent uppnådde kravnivån i matematik och 86,5 procent i svenska. I intervju uppger rektorn att han inte har analyserat några kunskapsresultat, varken på grupp- eller individnivå. Rektorn säger att hen och biträdande rektorn har följt upp resultat på nationella prov, men ännu inte analyserat dessa djupare. Den begränsade analys som hittills gjorts visar att det inte finns stora skillnader vad gäller elevernas resultat i relation till kön, vilket bekräftas av officiell statistik. Rektor har däremot konstaterat att det finns skillnader i resultat mellan årskurser. Av intervju med lärare framkommer att det saknas rutiner för att analysera resultat och att det saknas ett gemensamt

arbete hos personalen för att identifiera nya utvecklingsområden. Lärarna ger under intervju enstaka exempel på att de gjort resultatanalyser och diskuterat resultatet i skolans digitala system för resultatsammanställningar. De säger att de presenterat resultat på utvärderingsdagarna och att rektorn deltog då. I skolans kvalitetsrapport konstateras att måluppfyllelsen är mycket hög i några ämnen men lägre i något enstaka ämne.

Av intervjuer framgår att rektorn är ute bland elever på raster samt gör lektionsbesök och informerar eleverna om olika saker. Däremot har rektor inte gjort organiserade lektionsbesök med fokus på undervisningen och inte heller gett återkoppling till lärarna på deras undervisning utifrån lektionsbesöken. Rektor planerar att under höstterminen göra lektionsbesök med fokus på bland annat formativ bedömning, lärmiljöns utformning och värdegrundsdiskussioner i undervisningen och därefter ge lärarna återkoppling.

Av intervjuer och kvalitetsrapporten framgår dock att rektor har fattat beslut om några utvecklingsåtgärder, som utgår ifrån enkätresultat. Den pågående åtgärden att prioritera arbetet med rastvärdar och organiserade rastaktiviteter är ett exempel på detta och speglar skolans två prioriterade mål för innevarande läsår: trygghet och trivsel samt arbetsro och arbetsmiljö. Kvalitetsrapporten innehåller också några exempel på analyser av resultaten avseende trygghet och trivsel. I denna analys nämns till exempel arbetet med skolans gemensamma regler, normer och rutiner som en förklaring till resultaten.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar vidare att rektor inte leder och styr skolans jämställdhetsarbete så att alla elever oavsett kön ges samma förutsättningar. Lärare uppger i intervju att rektor inte fokuserar på jämställdhetsuppdraget. Rektor uppger i intervju att skolan inte har gjort några specifika insatser kring jämställdhetsfrågor och att man ska uppmärksamma pojkars och flickors kunskapsresultat. Planer finns också på att integrera frågor kring pojkar och flickor i det nyligen påbörjade arbetet med rastvärdar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar arbetet med analys av kunskapsresultat.

- Att rektorn påbörjar ett strategiskt jämställdhetsarbete. I detta ingår att systematiskt följa upp och analysera resultat av jämställdhetsarbetet och med det som utgångspunkt besluta om lämpliga utvecklingsåtgärder.

Analys av kunskapsresultat

Av 4 kap. 4-6 §§ skollagen (2010:800) framgår att rektorn ansvarar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen, att inriktningen för det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de nationella målen samt att kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Av Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete framgår att "rektorn bör tillsammans med personalen och utifrån uppföljningen analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen, analysera om orsakerna framgår tydligt eller om ytterligare uppföljning eller utvärdering behöver genomföras, samt utifrån analysen identifiera utvecklingsområden tillsammans med personalen och därefter besluta vilka insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas." De allmänna råden ger också exempel på vad analyserna kan innehålla, till exempel hur olika arbetssätt och arbetsformer samt hur personalens kompetens påverkar måluppfyllelsen. Betydelsen av personalens kompetens lyfts också fram som en förutsättning för att kunna göra analyser av resultat.

Skolinspektionens granskning visar att det saknas en systematik i Brunnsparksskolans kvalitetsarbete särskilt avseende analys av kunskapsresultat. Skolledningen har formulerat ett utvecklingsmål som innebär att det systematiska kvalitetsarbetet ska planeras struktureras upp under året och att personalen ska involveras för att det ska bli ett levande arbete som genomsyrar verksamheten. Skolans mål innebär också att personalen ska arbeta aktivt med detta i den dagliga verksamheten. Av intervju framgår att rektorn inte har analyserat några kunskapsresultat, varken på grupp- eller individnivå, med undantag för en begränsad analys av resultat på nationella prov. Av intervjuer med lärare framkommer att det saknas rutiner för att analysera resultat och att det saknas ett gemensamt arbete hos personalen för att identifiera nya utvecklingsområden. Arbetet med att planera och strukturera arbetet har påbörjats av rektor, men det saknas en systematik i kvalitetsarbetet särskilt avseende analys av kunskapsresultaten.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn inleder detta utvecklingsarbete med att kartlägga vilka förutsättningar som behövs för att kunna göra analyser av kunskapsresultat. I denna kartläggning kan till exempel ingå att undersöka om

personalen har behov av kompetensutveckling avseende analysarbete. Rektor behöver också systematiskt använda lektionsbesök för att följa upp lärarnas undervisning och använda detta som en viktig utgångspunkt i analyserna av kunskapsresultaten.

Jämställdhetsarbete

Av förordning om läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11, SKOLFS 2010:37, 1 kap. och 2.8 kap.) framgår att jämställdhet mellan kvinnor och män är ett grundläggande värde som skolan ska gestalta och förmedla. Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att olika ämnesövergripande områden, såsom jämställdhet, integreras i undervisningen i olika ämnen. Av läroplanen framgår vidare att skolan aktivt och medvetet ska främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Det sätt på vilket flickor och pojkar bemöts och bedöms i skolan, och de krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan har ett ansvar för att motverka traditionella könsmonster. Den ska ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla förmåga och intressen oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionens granskning visar att rektors arbete med jämställdhet behöver utvecklas. Av intervjuer framgår att rektor inte analyserar resultat för pojkar respektive flickor, med undantag för en begränsad analys resultat på nationella prov, och att skolan inte har gjort några specifika insatser kring jämställdhetsfrågor. Av intervjuer framgår också att rektor inte fokuserar på jämställdhetsuppdraget.

Ett sätt att påbörja ett strategiskt jämställdhetsarbete kan till exempel vara att följa upp utbildningens arbetsformer och organisering för att säkerställa att ingen elev missgynnas på grund av könstillhörighet. Arbetet kan också innebära att jämställdhetsaspekter lyfts vad gäller val av undervisningsmetoder och studiematerial samt i arbetet med läroplansområdet Skolan och omvärlden.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn inleder detta utvecklingsarbete med att följa upp verksamheten utifrån ett jämställdhetsperspektiv och ser till att det som framkommer i uppföljningen påverkar planering och organisering av skolans arbete. Exempel på detta uppföljningsarbete kan vara att rektor fokuserar på lärares bemötande av pojkar och flickor under lektionsbesök och analyserar kunskapsresultat och studiero utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Arbetet med jämställdhet behöver också bli en del av skolans fortsatta utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet. Rektor behöver systematiskt följa upp och analysera resultat av jämställdhetsarbetet och med det som utgångspunkt besluta om lämpliga utvecklingsåtgärder.

Undervisning

Författningsstöd för våra kvalitetsbedömningar:

1 kap. 4 § skollagen

3 kap. 3 och 5a §§ skollagen

4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande samt 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner med kunskapskrav

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

De övergripande skälen för bedömningen är att undervisningen överlag är varierad och att lärare stärker elevernas självförtroende. Lärarna ger eleverna utmaningar och involverar dem i planering och utvärdering av undervisningen. Dock framgår det av granskningen att det finns ett behov av att utveckla lektionsstrukturer.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och i samband med besöket.

Varierad undervisning

Skolinspektionens granskning visar att överlag arbetar lärarna varierat så att eleverna får prova olika arbetssätt, vilket framkommer under lektionsbesök och intervjuer. Elever uppger till exempel att eleverna arbetar enskilt och i par, att de ser film, att de arbetar med datorer och i biblioteket. Under lektionsbesöken arbetar eleverna till exempel praktiskt med händerna, med grafiskt material och utifrån lärares visualiseringar på white-boardtavla. Av intervju och lektionsobservationer framgår att lärarna aktivt hjälper eleverna i undervisningen och att de förvissas om att eleverna förstår sina uppgifter.

Stimulans och utmaningar

Granskningen visar härutöver att lärare överlag stärker elevernas självförtroende. Lektionsobservationer och intervjuer visar att lärare berömmar och uppmuntrar eleverna för att de ska tro på sig själva i lärandet. Elever uppger till exempel att lärare

säger att de tror på elevernas förmåga att klara olika uppgifter. Av intervjuer framgår exempel på att elever får stimulans och utmaningar i undervisningen. Elever uppger att de får svårare uppgifter och problem som ska lösas. Denna bild bekräftas också av Skolinspektionens enkät för elever i årskurs 5, där påståendet "I min skola finns det extrauppgifter när man är klar" får värdet 9,1 (riket 8,5) och 7,6 (riket 7,2) för påståendet "Jag kan få svårare uppgifter om jag vill". Exempel ges under intervju på att lärare gör diagnostest i matematik och utifrån dessa anpassar uppgifter med olika svårighetsgrad till eleverna. Lärare uppger att de till exempel låter eleverna beskriva vad de redan kan, som en inledning till ett nytt arbetsområde och att de gör dagliga kartläggningar av elevernas kunskaper för att ta reda på deras behov och förutsättningar.

Elevernas delaktighet

Granskningen visar vidare att det pågår ett arbete för elevernas delaktighet i undervisningen. Lärare och elever uppger att lärarna visar eleverna att det finns olika sätt att lära sig saker genom att låta elever prova olika arbetssätt. Till exempel tillämpar lärarna olika strategier för elevernas läsande och de talar med eleverna om lärmiljöns betydelse för inläringen.

Härutöver involverar lärarna överlag eleverna i planering och utvärdering av undervisningen. Elever ger i intervju flera exempel på att de utvärderar lektioner genom att med glad eller sur gubbe samt tumme upp eller tumme ner, som symboler för vad de tyckt om lektionerna. De säger också att någon klass utvärderar undervisningen genom att svara på frågor på Ipad. Dessa frågor kan till exempel handla om eleverna tycker att de fått tillräckligt med hjälp, om studieron och om hur eleverna uppfattar sitt lärande under lektionen. Eleverna ges också möjlighet att uttrycka vad de lärt sig i slutet av lektionerna, som ett led i utvärderingen av undervisningen. Lärare frågar därutöver vad eleverna tyckt varit roligt under lektionerna. Under lektionsobservationerna låter några lärare eleverna utvärdera sitt lärande och därutöver finns exempel på att elever skriver ned svar på frågor för att läraren ska kontrollera att eleverna förstått uppgifterna. Lärare ger i intervju exempel på att de gör förändringar utifrån elevutvärderingar, såsom att elever byter platser i klassrummet efter synpunkter på studieron eller att undervisningen fördjupas inom något område utifrån elevernas önskemål. Rektorn uppger i intervju att lärarna försöker göra eleverna delaktiga i planering av upplägg, uppgifter och bedömningssätt, men att tidsbrist gör att lärare inte alltid hinner göra detta fullt ut.

Målfokusering och struktur

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen på Brunnsparksskolan i olika omfattning är målfokuserad och strukturerad. Under flera lektioner som Skolinspektionen observerat inleder lärare lektionerna med att kommunicera läroplansmål och berätta vad eleverna ska göra för att nå målen. Detta framgår av intervjuer med elever och lärare och det exemplifieras under flera lektionsbesök. Elever säger till exempel att lärare talar om kunskapsmål och att de läser ur läroplanen för eleverna. Dock säger rektorn att kvalitén varierar mellan olika lärare vad gäller deras kommunikation av mål till eleverna.

I intervju säger rektorn att lärarna i olika grad genomför strukturerade lektioner och att detta prioriterats som ett utvecklingsområde. Rektorn säger att alla lärare på skolan ska få gemensamma lektionsstrukturer, och försteläraren har fått i uppdrag att leda detta utvecklingsarbete i kollegiet. Lärare uppger att de visar målen på olika sätt och att vissa lärare använder veckomål, medan andra använder lektionsmål. Av intervjuer framgår att målet med det planerade utvecklingsarbetet är att alla lärare ska få samma lektionsstruktur och synliggöra läroplansmålen på samma sätt. Kollegiet ska arbeta för att avsluta lektioner på samma sätt.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att utveckla undervisningen så att alla lektioner blir strukturerade

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185) ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Enligt Skolverkets Allmänna råd för planering och genomförande av undervisningen ansvarar läraren för "att undervisningen utgår från läroplanen samt för att eleverna erbjuds en strukturerad och utvecklande undervisning. Det förutsätter att läraren har en god överblick över de arbetsprocesser som sker i undervisningen och kan avgöra hur gemensamma genomgångar, enskilda bearbetningar av innehållet och samarbete mellan elever kan kombineras för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för elevernas kunskapsutveckling /.../ En viktig del i en strukturerad undervisning är att

det finns ett logiskt flöde i lektionen och en tydlighet kring hur enskilda moment och aktiviteter gagnar undervisningens syfte. Läraren ansvarar för att leda undervisningen och tydliggöra på vilket sätt olika moment i undervisningen är kopplade till de förmågor som eleverna ska ges möjlighet att utveckla. Det måste också vara tydligt för eleven på vilket sätt aktiviteterna i undervisningen ska ge dem möjlighet att utveckla dessa förmågor.”¹

Skolinspektionens granskning visar att lärarnas arbete med att skapa strukturerad undervisning behöver utvecklas vid Brunnsparksskolan. Av granskningen framgår att det finns ett behov av att alla lärare finner ett gemensamt sätt att strukturera lektionerna på. Av intervjuer framgår att försteläraren på uppdrag av rektor kommer att arbeta med detta utvecklingsområde. Det finns ett särskilt behov av att lärarna under lektionsstarter kommunicerar läroplansmål med eleverna på ett likartat sätt. I nuläget arbetar vissa lärare med lektionsmål, andra med veckomål. Rektor uppger i intervju att kvaliteten i lärarnas kommunikation av mål varierar. Rektor uppger också att lektionsstarter och gemensamma ramar för lektionerna behöver förstärkas och tydliggöras för eleverna.

Skolinspektionen rekommenderar att detta utvecklingsarbete inleds med att rektor i dialog med försteläraren konkretiserar arbetet med att hitta gemensamma rutiner för att kommunicera läroplansmål i undervisningen. Utvecklingsarbetet bör också inriktas på att få samtliga lärare att tydliggöra hur läroplansmålen relaterar till och omsätts i olika övningar och aktiviteter som lektionerna består av. Detta tydliggörande behöver lärarna påbörja redan i sin planering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd för våra kvalitetsbedömningar:

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

¹ Skolverkets Allmänna råd för planering och genomförande av undervisningen (Skolverket, 2011)

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

De övergripande skälen för Skolinspektionens bedömning är att det finns ett aktivt arbete hos rektor och personal för att skapa trygghet. Dock behöver det skapas ett samlat arbete för studiero på skolan.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och i samband med besöket.

Trygghet

Granskningen visar att det finns ett gemensamt förhållningssätt hos rektor och personal för att skapa trygghet hos eleverna. Av intervjuer med elever framgår att lärare arbetar aktivt för att elever ska vara trygga. Till exempel ingriper lärare och säger till elever som bråkar. Lärarna skapar också ett tillåtande klimat i klassrummet som gör att elever vågar göra fel i undervisningen. Skolan har vidare särskilt satsat på rastvärdar och organiserade rastaktiviteter för att stärka tryggheten på rasterna. Elevernas upplevelser av trygghet kartläggs genom olika enkäter. Till exempel använder skolan Skolinspektionens enkät, vilket framgår av skolans kvalitetsrapport. Resultat från denna enkät för elever i årskurs 5 visar till exempel ett värde på 8,8 (riket 8,1) för påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" och 8,3 (riket 7,7) för påståendet "De vuxna på skolan reagerar om de får reda på att någon har varit elak mot en elev".

Härutöver gör skolan en kartläggning av platser som eleverna upplever som otrygga. Dessa kartläggningar har analyserats med hjälp av elevhälsoteamet och resulterat i att vuxennärvaron har ökat på de platser eleverna upplevt som otrygga. Tryggheten ska ytterligare kartläggas med flera avgränsade enkäter, kallade minienkäter, under höstterminen 2018. Av intervju med elevhälsan framgår att det finns ett gemensamt förhållningssätt hos skolans personal i arbetet med att skapa trygghet. Skolan arbetar exempelvis med fadderverksamhet och i klass- och årskursövergripande elevgrupper som gör aktiviteter ihop. Personalen arbetar även med fasta placeringar av elever under dessa aktiviteter, vilket ytterligare stärker tryggheten. Elevhälsan uppger också att rektorn dagligen på skolans morgonmöten uppmärksammar trygghetsfrågor och till exempel tar upp frågor om rastvärdar och bemötande av enskilda elever.

Studiero

Skolinspektionens granskning visar att det saknas ett samlat arbete hos personalen för att skapa studiero. Rektorn och personalen säger att studiero är ett prioriterat utvecklingsområde för innevarande läsår. Elever berättar att studieron ofta brister till

exempel när elever går runt i klassrummet och pratar med varandra att det stör mycket och att detta gör det svårt att koncentrera sig på lektionerna. Denna bild bekräftas också i Skolinspektionens enkät för elever årskurs 5. Eleverna svarar med värdet 6,7 på påståendet "Jag har studiero på lektionerna" och detta värde har sjunkit med 0,9 sedan förgående enkät våren 2016. Elever säger i intervju att studieron störs bland annat när elever inte tycker om ämnena eller när de inte förstår vad de ska göra. Av intervju med elever framgår att det saknas ett samlat arbete för att skapa studiero. Lärare använder olika metoder, vilket också exemplifieras under Skolinspektionens lektionsobservationer. Några lärare ber eleverna viska när de pratar med varandra och uppger i intervju att det ibland förbättrar studieron. Andra lärare klappar i händerna för att det ska bli tystare på lektionerna. Det finns också ljudmätare i vissa klassrum, på vilka lärare kan markera hur högt eleverna får prata. Ibland får elever vid behov gå ut från lektionen en stund och springa en runda runt huset, när de pratar för mycket på lektionerna. Några elever säger att lärarna arbetar med studieron på samma sätt med samma metoder.

Av intervju med elevhälsan framgår att arbetet med studieron prioriterats mot bakgrund av låga resultat på några olika enkäter. Elevhälsan betonar att det saknas en gemensam definition på skolan om vad studiero är och att studiero därför kan uppfattas på olika sätt av både lärare och elever. Exempel på områden som skolan arbetar med för att förbättra studieron är lektionsstrukturer, ledarskapet i klassrummet och lärmiljöer. Elevhälsan säger att det finns behov av alternativa lärmiljöer, rörelsepauser för eleverna samt kompetenshöjning för personalen vad gäller till exempel anpassningar av pedagogiska metoder för att förbättra studieron. Av intervjun med elevhälsan framkommer också att det inte finns något samlat arbete hos skolans personal avseende studiero. Rektor uppger i intervju att personalen behöver göra eleverna medvetna om vad som är studiero och att detta arbete handlar om att skapa goda lektionsstrukturer. Rektorn säger också att hela personalen måste följa en minsta gemensam standard avseende studieron.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn prioriterar att skapa ett samlat arbete för god studiero. I detta ingår att involvera både personal och elever i en analys av studieron på skolan.

Av 5 kap. 3 § skollagen (2010:800) framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionens granskning visar att det saknas ett samlat arbete hos personalen för att skapa studiero. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn prioriterar ett utvecklingsarbete för att få till stånd ett samlat arbete för god studiero på samtliga lektioner. Ett sådant arbete bör utgå från en kartläggning av elevernas upplevelser av vad som är studiero och lärares sätt att arbeta för att skapa och upprätthålla god ordning och goda lärsituationer. Skolinspektionen vill också i sammanhanget särskilt understryka vikten av att involvera eleverna i arbetet för ökad studiero.

Resultatet av en sådan kartläggning bör analyseras inte bara på skol- och gruppnivå utan också med fokus på olika lärares undervisning. Skolans identifierade utvecklingsbehov avseende lektionsstrukturer, bör också särskilt uppmärksammas som en del i att skapa ett samlat arbete hos personalen. Exempel på hur ett utvecklingsarbete för att främja och förbättra studieron kan läggas upp finns beskrivet i rapporten Skolans arbete för att säkerställa studiero.²

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd för våra kvalitetsbedömningar:

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 och 15 §§, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen

Lgr 11 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

De övergripande skälen för Skolinspektionens bedömning är att rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera skillnader i kunskapsresultat. Lärares samverkan i bedömningsarbetet behöver också utvecklas.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och i samband med besöket

² Skolans arbete för att säkerställa studiero, Kvalitetsgranskning (Skolinspektionen, 2016)

Analys av skillnader i resultat

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte analyserar skillnader i omdömen i olika ämnen och årskurser eller skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och omdömen. Rektorn uppger i intervju att han och biträdande rektorn har följt upp resultat på nationella prov, men ännu inte analyserat dessa djupare. Den begränsade analys som hittills har gjorts visar att det inte finns stora skillnader vad gäller elevernas resultat i relation till kön, vilket bekräftas av officiell statistik. Rektor har däremot konstaterat att det finns skillnader i resultat mellan årskurser.

Lärares sambedömning

Av intervju med rektorn framgår vidare att lärare ämnesvis ska ges möjlighet att diskutera bedömningar och så kallade progressionstrappor som visar elevers kunskapsutveckling. Rektorn säger också att det behöver satsas på kompetensutveckling för att lärare ska känna sig trygga i att de gör rätt bedömningar, att det behövs ett forum för detta samt att detta forum håller på att skapas. Rektorn säger att han inte vet om lärarna använder till exempel Skolverkets bedömningsstöd. Av intervju med lärare framgår att de inom ett par årskurser har kommit överens om en gemensam struktur i de skriftliga omdömena med fokus på vad eleverna kan, vad de behöver utveckla och hur de ska utveckla detta. Lärare säger också att de sambedömer nationella prov och att enstaka lärare haft samverkansträffar med ämneskollegor på andra skolor. Lärarna säger att det inte finns några ämnesgrupper eller skolövergripande samarbeten i bedömningsfrågor. Rektorn har, enligt lärarna, varit lyhörd för att det finns ett behov av att återuppta arbetet i ämnesgrupper. Tidigare fanns också ett skolövergripande samarbete med en mottagande skola, men detta samarbete pågår inte längre.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar skillnader mellan omdömen och resultat på nationella prov för det fortsatta arbetet för ökad likvärdighet. I detta ingår också att ge lärare goda möjligheter att sambedöma elevprestationer i samtliga ämnen.

Av läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11, 2.8 kap.) framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i

skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn behöver identifiera om det förekommer skillnader mellan lärarnas omdömen och resultat på nationella prov och därefter analysera eventuella skillnader. Denna analys bör göras för olika ämnen. Utifrån analysen behöver rektorn diskutera eventuella skillnader med lärarna, som en utgångspunkt för att öka likvärdigheten i lärarnas bedömningar. Vidare behöver rektorn organisera lärares samverkan för likvärdiga bedömningar och säkerställa att lärare använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Rektorn behöver också ge lärare möjlighet att kvalitetssäkra sina omdömen till exempel mot nationella bedömningsstöd och genom en organiserad samverkan mellan lärare inom skolan och med lärare på andra skolor.

På Skolinspektionens vägnar

X Mats Lundqvist

Enhetschef

Signerat av: Mats Lundqvist

X Johan Asp

Föredragande

Signerat av: Johan Asp

I handläggningen av ärendet har även utredarna Maria Lundström och Verica Stojanovic medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 1 gruppintervju med lärare
- 1 gruppintervju med skolans elevhälsa
- 1 intervju med rektor och biträdande rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 4 september 2018 och den 5 september 2018. Besöket genomfördes av Johan Asp, Verica Stojanovic och Maria Lundström.

Brunnsparksskolan är en F-5 skola belägen i Ramlösa i Helsingborgs kommun. Skolan har 241 elever (inklusive förskoleklass) och leds av en rektor och en biträdande rektor.